

korbácsolt közéletben, mint a régi nagy Magyarország erkölcsi és kulturális integritásának sugaras emléke.

Dr. Varannai István.

Összeférhetetlenség. Az ügyvédi összeférhetetlenség újabb, és mindenestre az eddigénél szigorúbb szabályozása, nem az a csodaszer, amitől az ügyvédség helyzetének jobbrafordulását egy csapásra várhatnók. Sőt a meglévő és esetleg megalkotandó szabályok szigorú és következetes alkalmazása sem az. De azok közé a feladatok közé tartozik, amelyek megoldásra várnak. A levegőben lóg a kérdés, beszélnünk kell róla.

Az összeférhetetlenségi szabályok helyes „restaurálása”, korszerű átalakítása csak elősegítheti az igazságos és méltányos jövedelemeloszlás bekövetkeztét. A magyar ügyvédi kar olyan nehéz helyzetben van, hogy minden lépés, amit az igazságos és méltányos jövedelemeloszlás érdekében úgy tehetünk, hogy ezzel az összesség és az egyének jogos érdekét nem veszélyeztetjük és csak a túlkapásokat szüntetjük meg, kívánatos, hogy mielőbb megtörténjék.

*

Bifurkáció. Az összeférhetetlenség kérdésének új szabályozását már 1927-ben felvetették ügyvédi körökben és a bifurkáció rendszerének bevezetésével kívánták egyesek összekapcsolni. Az elgondolás az volt, hogy kétféle ügyvéd lehessen, az egyik a peres ügyvéd, aki szigorú összeférhetlenségi szabályoknak volna alávetve, köz- vagy magánalkalmazásban nem állhatna, mellékfoglalkozást nem vállalhatna. A vagyonkezelők és jogi tanácsadók lennének a másik kategóriában, akik viszont peres és perenkívüli bírói és kontradiktórikus közigazgatási ügyekben nem vállalhatnának képviselőt. Nem kívánjuk itt az összes érveket felsorakoztatni, amelyek mind amellet szólnak, hogy e terv elvetessék. Csak egyetlen indokra hivatkozunk, ami a mai gazdasági és kereseti viszonyok között döntő kell, hogy legyen. A kettéválasztás keresztülvezetése egyik napról a másikra fosztaná meg az ügyvédek 90%-át jelenlegi praxisának és keresetének olyan nagyrésztől, hogy az egzisztenciájuk veszélyeztetését jelentené. És tenné ezt anélkül, hogy a legcsekélyebb garanciát is nyujtaná arra, hogy a másik csoportból az ügyeknek kellő pótlására talál.

*

Nyugdíjasok. Az ügyvédi szervezetek viszont az összeférhetlenségi kérdés emlegetése során legtöbbször a nyugdíjat élvező ügyvédek problémáját feszegetik. Nem tudjuk megérteni, hogyan alakulhatott ki és találkozhat tetszéssel az a gondolat, hogy a nyugdíjasokat arra az időre, amíg ügyvédi gyakorlatot folytatnak, kényszerítsék a nyugdíjukról való lemondásra. Hát

a kincstárnak akarnak megtakarításokat eszközölni, vagy az ügyvédség baján akarunk segíteni? Melyik ügyvédnek lenne abból haszna, ha a kb. 250 nyugdíjat élvező nyugdíjas kártársnak ezt a jövedelmét elvonnák, s azt a kincstárnak meghagyva, őket arra kényszerítenék, hogy a gondokkal küzködő ügyvédek számát szaporítsák? A nyugdíjas ügyvédeknek nincs 20%-a, akinek a nyugdíja olyan összegű, hogy annak elvesztése helyett inkább az ügyvédség gyakorlásáról mondana le. A jövőre nézve tényleg szabályozni kellene a fluktuációt a köztisztviselői pályák és az ügyvédség között, még pedig az egyenlő esélyek és lehetőségek mértéke szerint. De elvenni ma valamit is azoktól, akiknek van, l'art pour l'art, csak azért, hogy nekik se legyen jobb, mint nekünk, ez már több mint bűn, ez hiba lenne az összügyvédség s közvetve a magunk érdekeivel szemben. Azután meg — last not least —: a szerzett jogok elvén rést ütni oly precedens volna, amelyet könnyen sinylenének meg elsősorban azok, akik propagálják.

Köztisztviselő ügyvédek. Az összeférhetetlenségi törekvések egyik célpontja a köztisztviselő és a közintézményeknél alkalmazott ügyvédek magángyakorlatának megszüntetése. Ez azonban tulajdonképpen nem is ügyvédi kérdés.

Csak 1930. évi végéről és csak a budapesti kamara területéről vannak pontos statisztikai adataink arról, hogy hány ügyvédnek van állandó alkalmazása. Az adatszolgáltatásban résztvevő 2749 ügyvéd közül 344 ügyvédnek volt akkor állandó alkalmazása, és ezek közül csak 54 ügyvéd volt közalkalmazásban, 290 pedig magánintézményeknél. Ha feltételezzük is azt, hogy az adatszolgáltatásban részt nem vett 400 ügyvéd között nagyobb arányban voltak, akiknek állandó és különösen, akiknek közalkalmazásuk volt, akkor is olyan kis számot kapunk, hogy rögtön látjuk, hogy a kérdésnek anyagi vonatkozásban nagy jelentősége nincsen.

Ezek a számok a mai napig alig változtak. Ezzel szemben a budapesti ügyvédi kamara adatai szerint az 1932. évben 185 olyan ügyvéd volt a kamaránál bejegyezve, aki magángyakorlatot egyáltalán nem folytatott. A 185 közül 37 olyan, aki egyáltalán nem folytatott ügyvédi gyakorlatot, míg a többiek azért nem, mert egy munkaadónak kötötték le teljes munkaerejüket: nevezetesen 37-en közalkalmazásban, 111-en pedig magánalkalmazásban állottak, mint ügyvédek. A közalkalmazottak nagy részénél tehát külön rendelkezés nélkül is megvalósult a magángyakorlat kizárása.

E kérdés tehát elsősorban közjogi kérdés. Vajjon helyes-e, hogy olyan ügyvédek, akik közhivataloknál és közintézményeknél közhatósági funkciót is végeznek, ugyanakkor magángyakorlatot is folytassanak. Mi úgy hisszük, hogy nem, mert hiszen ez a társadalom mai hiszékenysége mellett könnyen téves követ-